

S'obre al públic la rehabilitació i museïtzació de l'estoa i l'àgora de la ciutat grega d'Empúries

written by Redacció Unilateral | 18 de juny de 2016

El conseller de Cultura, Santi Vila, acompanyat de l'alcalde de l'Escala, Víctor Puga, i del director d'Institucions de CaixaBank a Catalunya, Joaquim Macià, van visitar el passat 10 de juny els projectes de rehabilitació i museïtzació del jaciment d'Empúries. Es tracta de la culminació dels treballs executats a l'estoa i l'àgora de la ciutat grega i de la primera fase d'adequació de l'espai del criptopòrtic i del peristil de la Casa dels Mosaics de la ciutat romana.

L'estoa i l'àgora d'Empúries

La neàpolis grega d'Empúries és un conjunt arqueològic d'una importància excepcional en el marc del patrimoni històric del nostre país, essent l'única ciutat d'època grega que es conserva a la península Ibèrica. En concret, l'estoa és un dels grans edificis del jaciment d'època hel·lenística que, juntament amb l'àgora, va ser el centre públic de l'Empúries de mitjans del segle II aC. L'edifici, de planta rectangular, constava d'un frontal obert a l'àgora, porticat amb dues línies de columnes i al fons, nou espais que funcionaven com a oficines comercials, que obrien al pòrtic. L'edifici tenia quatre cisternes a l'interior, una claveguera frontal i tres graons que salvaven la diferència de circulació entre l'àgora i l'estoa. Les restes conservades d'aquest gran edifici es troben a nivell de fonamentació, de manera que no s'ha conservat cap element de l'alçat i, fins ara, era molt difícil per al visitant de fer-se una idea del seu ús i forma

arquitectònica.

La intervenció, duta a terme amb molta cura per la fragilitat dels materials i la necessitat de fer comprensible al visitant un conjunt d'estructures que d'entrada es trobaven superposades, ha comptat amb un equip multidisciplinari format per arqueòlegs, restauradors, arquitectes i altres tècnics. El resultat és una intervenció respectuosa amb les restes arqueològiques, que es posa al servei d'aquest espai emblemàtic per tal de fer molt més comprensible la seva funcionalitat i el seu gran valor patrimonial i històric.

La nova museïtzació posa al descobert l'estoa i l'àgora gregues originals del segle II aC, així com la necròpolis tardoromana del segle IV dC. Per fer accessible la comprensió del monument, s'ha treballat a partir de tres elements arquitectònics: l'ús de paviments diferenciats, els elements construïts i la il·luminació exterior.

Pel que fa a l'estoa, s'ha recuperat la cota original de l'edifici i el traçat de l'esgraiat d'accés. A partir dels colors i textures dels paviments exteriors, s'han marcat els diferents espais històrics: la part corresponent a l'estoa del segle II aC amb una grava de color gris i el sector tardoromà amb una grava rogenca. Per tal de fer entendre el caràcter i el ritme de l'edifici grec, s'han col·locat sis tambors corresponents al que seria el primer tram de columnes del porticat. Aquesta plataforma, a més, permet una visió global de les excavacions i de les cisternes que s'han recuperat i restaurat a partir d'aquesta intervenció. En el tram final de l'estoa, tocant al mar, s'ha construït un entarimat de fusta perquè els visitants puguin fer un recorregut ascendent i obtenir una visió de l'etapa tardoromana que interactua amb l'edifici grec. Pel que fa als elements construïts, s'han escollit materials de textura integrada en el lloc, de línia senzilla i que no amaguen la seva condició d'elements nous.

A l'espai de l'àgora, destacada amb un sòcol compactat de

color ocre, s'ha volgut emfatitzar la seva condició de gran espai públic mitjançant l'ús d'un paviment unitari i amb la construcció d'una pèrgola oberta a la visió de l'àgora com a espai de descans i umbracle.

Finalment, s'han emfatitzat alguns elements destacables del conjunt amb la il·luminació, tot acompanyant el visitant en una visió nocturna que posa l'accent sobre determinats elements, com l'interior de les cisternes o la canal històrica que ressegueix un dels perímetres de l'àgora. La llum serveix també per destacar la modulació dels pilars històrics de l'estoa i el ritme de l'espai públic de la plaça facilita la interpretació de l'espai.

L'adequació de l'antic magatzem i del peristil de la Casa dels Mosaics de la ciutat romana d'Empúries

Aspecte de l'interior del criptopòrtic

A finals de desembre del 2015 va finalitzar la primera fase de les obres d'adequació del criptopòrtic de la Casa dels Mosaics d'Empúries (antic magatzem de la domus romana).

La Casa dels Mosaics de la ciutat romana d'Empúries és una de les millors conservades del conjunt arqueològic i constitueix un dels elements icònics del jaciment per les seves grans dimensions i pel fet de conservar, *in situ*, un magnífic conjunt de mosaics originals romans. Va ser restaurada a mitjans del segle XX i tenia moltes patologies (formigons malalts) i adequacions interpretatives inapropiades, que feien que el criptopòrtic (galeria subterrània de la casa romana on s'emmagatzemaven àmfores i productes alimentaris com l'oli i el vi) estigués tancat al públic, sobretot per problemes de seguretat.

L'adequació que s'ha dut a terme respon tant a necessitats estructurals i de conservació com a necessitat d'interpretació i posada en valor de l'espai romà doncs es recupera per a la

visita un important element d'època romana, que millorarà el coneixement que té el visitant sobre les domus i permetrà obrir a la visita pública un espai només comparable als que es troben a altres referents mundials com són els jaciments italians de Pompeia i Herculà.

Les obres d'adequació del criptopòrtic, al pis inferior de la casa romana, han contemplat la substitució de l'embigat, la restauració de tots els elements originals conservats d'època romana i la dotació dels serveis necessaris d'il·luminació i seguretat de l'espai per a la seva inclusió dins el recorregut actual del jaciment. Han estat especialment remarcables els treballs de consolidació i restauració de tots els revestiments dels murs del criptopòrtic així com també dels murs i elements corresponents al peristil o ambulacre porticat i de les estructures del viridarium o jardí central.

El projecte de reforma ha actuat també en el peristil del pis superior (triclinium i àmbits adjacents) així com a l'àrea central, antigament ocupada pel jardí o hortus d'aquesta domus romana. L'enjardinament d'aquesta àrea s'ha fet seguint els coneixements arqueològics que es tenen d'aquests espais, tot defugint de la idea del jardí actual i permetent, alhora, recuperar la visualització d'estructures d'època romana. Ara, l'àrea del jardí diferencia de forma clara els espais de circulació, delimitats clarament en època antiga pels murets que els separaven. La segona fase d'adequació del criptopòrtic que permetrà l'obertura de l'espai a la visita.

Imatge del peristil